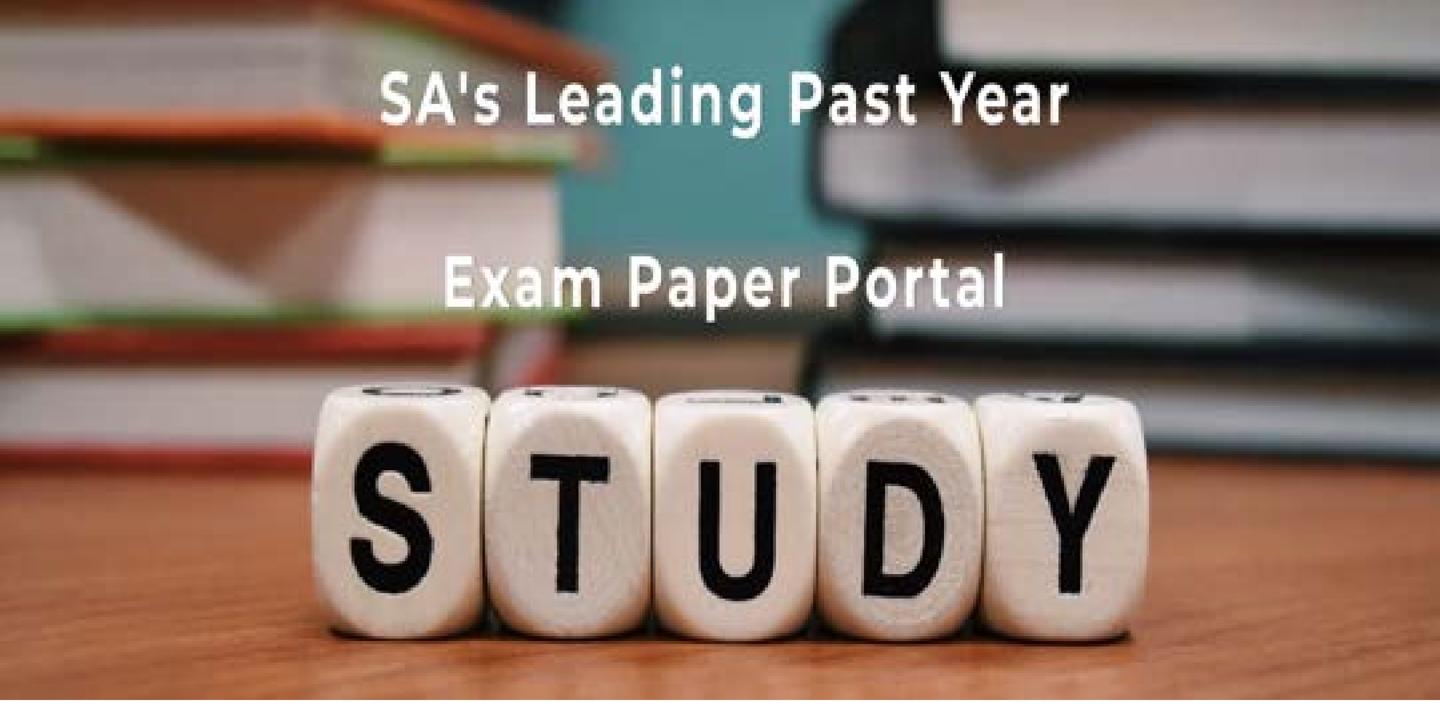

You have Downloaded, yet Another Great Resource to assist you with your Studies ☺

Thank You for Supporting SA Exam Papers

Your Leading Past Year Exam Paper Resource Portal

Visit us @ www.saexampapers.co.za

SA EXAM PAPERS

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V1

FEBRUARIE/MAART 2014

MPUMALANGA

PUNTE: 120

TYD: 2½ uur

Hierdie vraestel bestaan uit 22 bladsye.

Kopiereg voorbehou

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit VIER afdelings:

AFDELING A: Leesbegrip	VRAAG 1	(30)
AFDELING B: Opsomming	VRAAG 2	(10)
AFDELING C: Taal	VRAAG 3–6	(60)
AFDELING D: Letterkunde	VRAAG 7–8	(20)

2. Lees die instruksies noukeurig deur.

3. Beantwoord AL die vrae.

4. Begin ELKE afdeling op ’n NUWE bladsy.

5. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik word.

6. Laat ’n reël oop na elke antwoord.

7. Skenk veral baie aandag aan spelling en sinskonstruksie.

8. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A: LEESBEGRIP

VRAAG 1

TEKS A: TYDSKRIFARTIKEL

Lees die tydskrifartikel hieronder en beantwoord die vrae.

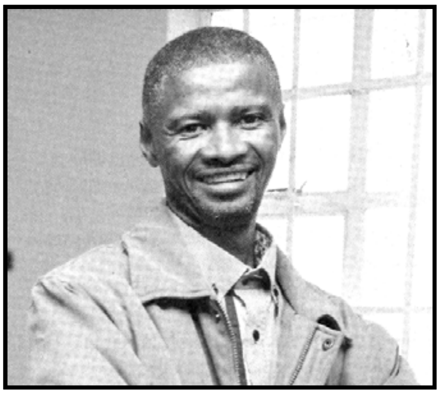

Johannes Jansen

is honger vir leer ...

1 Johannes Jansen het op die plaas Bo-Radyn sowat twee kilometer buite Villiersdorp, grootgeword. Hy het sy skoolloopbaan aan die Primêre Skool Kosie de Wet begin en sy hoërskoolloopbaan aan die Sekondêre Skool Swartberg in Caledon voltooi. Op skool het Johannes daarvan gedroom om ’n dokter te word.

2 Nadat hy matriek met vrystelling geslaag het, het hy egter besluit om eerder onderwys te studeer, omdat die kursus nie so lank was nie. In Johannes se eerste jaar moes hy sy studies staak omdat daar nie meer genoeg geld was nie.

3 Hy is terug Bo-Radyn toe, waar sy ouers en van sy broers en susters steeds gewerk het. Sy pa was baie hartseer, want dit was sy wens dat ten minste één van sy nege kinders verder moes studeer. Johannes het vir 20 jaar op die plaas gewerk. In hierdie tyd het hy in die plaaswerker- en veiligheidskomitee gedien. Hy het ook verkiesingsopleiding onder sy mense gedoen. Dit het hom laat besef dat sy passie om mense te leer, nie verdwyn het nie.

4 Johannes het deeltyds begin studeer. Hy het eers ’n B.Com-graad, wat hom baie in sy pos as plaasbestuurder gehelp het, deur Unisa verwerf. Toe sy kinders groter was, het hy, met sy vrou Lorraine se ondersteuning, sy onderwysgraad voltooi. Wanneer hy saans by die huis gekom het, het hy eers tyd saam met sy vrou en kinders deurgebring en dan van halfnege tot elfuur gestudeer. Soms het hy soggens van vieruur tot halfses met sy boeke gesit. In 2011 het hy sy werk by Bo-Radyn bedank om die praktiese deel van sy onderwysstudies in die klaskamer te gaan doen.

5 Hy het baie goed gevoel dat hy sy pa se droom kon bewaarheid deur sy graad te behaal. Sy pa inspireer hom steeds om verder te studeer. Sy pa se woorde dat jy nooit te oud is om te leer nie, sal hom altyd bybly.

6 Vandag doen Johannes wat hy altyd wou doen. Hy gee terug aan sy gemeenskap deur die volgende generasie Villiersdorpers te motiveer om vir hulself ’n beter toekoms te bou.

[Verwerk uit *Kuie*r, 4 Julie 2012]

Kopiereg voorbehou

1.1 Naby watter dorp is die plaas Bo-Radyn? (1)

1.2 Kies die KORREKTE antwoord in die raampie hieronder om die sin te voltooi. Skryf net die vraagnommer (1.2) en die antwoord neer.

Primêre Skool Kosie de Wet; Hoërskool Villiersdorp; Sekondêre Skool Swartberg

Johannes het sy hoërskoolloopbaan aan die ... voltooi. (1)

1.3 Johannes Jansen het eers vir 'n dokter gestudeer.

1.3.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)

1.3.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 1.3.1. (1)

1.4 Waarom moes Johannes in sy eerste jaar sy studies staak? (1)

1.5 Waar het Johannes gaan werk nadat hy sy studies gestaak het? (1)

1.6 Hoeveel kinders het Johannes Jansen se ouers gehad? (1)

1.7 Watter opvoedingswerk het Johannes onder sy mense gedoen? (1)

1.8 Verduidelik wat bedoel word wanneer ons sê dat sy passie om mense te leer, "**nie verdwyn het nie**". (Paragraaf 3) (1)

1.9 Johannes het 'n B.Sc.-graad verwerf.

1.9.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)

1.9.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 1.9.1. (1)

1.10 Waarom, dink jy, was dit vir Johannes nodig om deeltyds te studeer? (1)

1.11 Watter tipe pos het Johannes later op die plaas beklee? (1)

1.12 Kies die KORREKTE antwoord.
Skryf net die vraagnommer (1.12) en die letter (A–D) neer.

Wie het, volgens die teks, vir Johannes ondersteun om later sy onderwysgraad te voltooi?

A Sy kinders
B Sy plaasbestuurder
C Sy werkgewer
D Sy vrou, Lorraine (1)

1.13 Wat het Johannes saans gedoen voordat hy van halfnege tot elfuur studeer het? (Paragraaf 4) (1)

1.14 Waarom, dink jy, moes Johannes soms vroeg in die oggend studeer? (1)

1.15 In watter jaar het Johannes sy werk op die plaas, Bo-Radyn, bedank? (1)

1.16 Johannes het sy werk op die plaas bedank omdat hy gemeenskapswerk wou doen.

1.16.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)

1.16.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 1.16.1. (1)

1.17 Verduidelik wat die skrywer in die laaste paragraaf bedoel met "**die volgende generasie**". (1)

TEKS B: INFORMATIEWE TEKS

Lees die informatiewe teks hieronder en beantwoord die vrae.

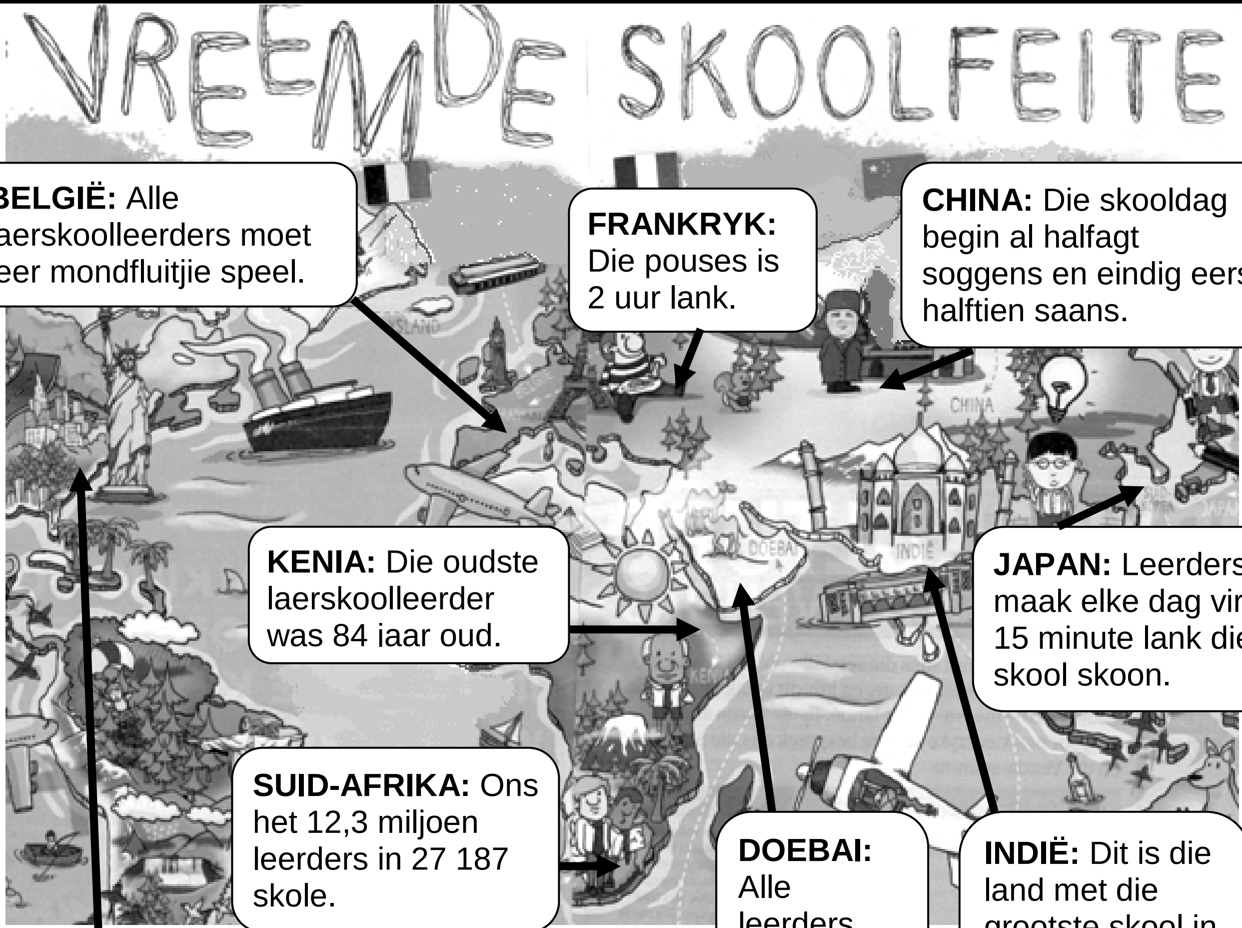

BELGIË: Alle laerskoolleerders moet leer mondfluitjie speel.

FRANKRYK: Die pouses is 2 uur lank.

CHINA: Die skooldag begin al halfagt soggens en eindig eers halftien saans.

KENIA: Die oudste laerskoolleerder was 84 iaar oud.

JAPAN: Leerders maak elke dag vir 15 minute lank die skool skoon.

SUID-AFRIKA: Ons het 12,3 miljoen leerders in 27 187 skole.

VSA: Amerikaanse kinders eet elk sowat 1 500 grondboontjiebotter-en-konfytbroodjies voor hulle klaar is met skool.

DOEBAI: Alle leerders moet trollietasse gebruik.

INDIË: Dit is die land met die grootste skool in die wêreld. Die skool het 25 000 leerders.

HET JY GEWEET?
- Volgens statistieke kry onderwysers die meeste Valentynskaartjies.
- Voor 1949 was 80% van alle Chinese ongeletterd. Nou is net 3% ongeletterd.

[Verwerk uit *Huisgenoot*, 24 Februarie 2011]

1.18 Watter land het baie lang pouses? (1)

1.19 Hoeveel leerders is daar in Suid-Afrikaanse skole? (1)

1.20 1.20.1 In watter land is die grootste skool ter wêreld? (1)

1.20.2 Hoeveel leerders is in hierdie skool? (1)

1.21 In watter land mag leerders nie tasse in hul hande of op hul rûe dra nie? (1)

1.22 Kies die KORREKTE antwoord.
Skryf net die vraagnommer (1.22) en die letter (A–D) neer.

Watter tipe broodjies is Amerikaanse kinders se gunsteling?

A Grondboontjiebotter-en-stroopbroodjies
B Grondboontjiebotter-en-heuningbroodjies
C Grondboontjie-en-botterbroodjies
D Grondboontjiebotter-en-konfytbroodjies (1)

1.23 In China is die skooldag 14 uur lank.

1.23.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)

1.23.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 1.23.1 deur ŉ sin uit die teks aan te haal. (1)

1.24 Waarom, dink jy, moet leerders in België leer mondfluitjie speel? (1)

1.25 Wat is ŉ moontlike rede dat Kenia se oudste leerder so oud geword het voordat hy skool toe gegaan het? (1)

TOTAAL AFDELING A: 30

AFDELING B: OPSOMMING

VRAAG 2: WATER

TEKS C

- Som die belangrikste feite oor water in SEWE sinne op.
- Skryf die sinne PUNTSGEWYS neer.
- Nommer die sinne van 1 tot 7.
- Jou opsomming mag nie langer as 60 woorde wees nie.
- Dui die KORREKTE getal woorde aan die einde van die opsomming aan.

1.

Mense, diere en plante het water nodig om te oorleef. ʼn Mens kan amper ʼn maand lank sonder kos klaarkom, maar sonder water sal jy nie oorleef nie.

2.

Ons drinkwater is baie beperk. Al bestaan 70% van die aarde se oppervlak wel uit water, is net 3% van die water vars en kan gedrink word. Ons kan ook nie seewater gebruik nie, omdat dit te sout is.

3.

Die menslike brein bestaan uit sowat 85% water. Om jou brein te help om beter te funksioneer, behoort jy dus genoeg water te drink, en minder sap en koeldrank.

4.

Ons lees dikwels hoe mense in swembaddens, riviere of die see verdrink. Veral na swaar reën, is riviere gevaarlik. ʼn Mens moet groot respek vir water hê.

5.

Boere het baie water op hulle plase nodig. As dit nie genoeg reën nie, of hulle kan nie genoeg water uit riviere kry nie, moet hulle boorgate boor en windpompe oprig.

6.

Rivierwater moet eers gesuiwer word voordat ons dit kan drink. Nadat die water gesuiwer is, word dit na ʼn reservoir gepomp. Vandaar word dit in waterpype na woongebiede gevoer.

7.

Omdat die mense op die aarde al meer word, het ons meer vars water nodig. Dit is die rede waarom ons alle waterbronne goed moet oppas. As ons waterbronne besoedel, sal daar nie genoeg skoon water vir almal wees nie.

[Verwerk uit *Huisgenoot in die klaskamer: Skooltake* en *Kuier,* 13 Maart 2013]

TOTAAL AFDELING B: 10

AFDELING C: TAAL

VRAAG 3: WOORDSTRUKTURE

TEKS D: PRENT

Bestudeer die prent hieronder en beantwoord die vrae.

- Skryf net die vraagnommer (3.1–3.20) en die KORREKTE antwoord neer.
- Al die antwoorde in hierdie vraag moet KORREK gespel word.

[Verwerk uit *Weg*, Augustus 2005]

3.1 Kies die korrekte AFKORTING tussen hakies.

Die adres van die kafee is (Kerkst./Kerkstr.) 25. (1)

3.2 Gee die korrekte VORM VAN DIE WOORD tussen hakies.

Daar staan ŉ (hoog) straatlig langs die kafee. (1)

3.3 Gee die korrekte VERKLEININGSVORM van die woord tussen hakies.

Die swart (kat) lê in die kafee. (1)

3.4 Gee die korrekte VORM van die woord tussen hakies.

Op die (een) dag van die maand bly die kafee laat oop. (1)

3.5 Gee EEN WOORD vir die woorde tussen hakies.

ʼn Mens kan kruideniersware en (wortels, kool, pampoen, uie en beet) by Manny se kafee koop. (1)

3.6 Gee die korrekte OORTREFFENDE TRAP VAN VERGELYKING van die woord tussen hakies.

By hierdie kafee is hamburgers die (goedkoop). (1)

3.7 Gee EEN WOORD vir die woorde tussen hakies.

Jaco kom koop (elke week) ʼn hamburger by die kafee. (1)

3.8 Kies die korrekte VOORSETSEL uit die woorde tussen hakies.

As hy met sy fiets kom, laat hy dit (teen/aan) die muur staan. (1)

3.9 Kies die korrekte VOORNAAMWOORD uit die woorde tussen hakies.

Jaco het ʼn hamburger gekoop en (hom/dit) dadelik begin eet. (1)

3.10 Gee die korrekte INTENSIEWE VORM vir die woord tussen hakies.

Jaco sit (alleen) op die trappie voor die winkeldeur en eet. (1)

3.11 Gee ʼn ANTONIEM (ʼn woord met die teenoorgestelde betekenis) vir die woord tussen hakies.

ʼn Hamburger smaak baie lekker as dit (koud) is. (1)

3.12 Kies die korrekte TUSSENWERPSEL tussen hakies.

(Foei!/Ai!/Eina!) Hierdie hamburger is darem lekker. (1)

3.13 Gee ʼn SINONIEM (ʼn woord met dieselfde betekenis) vir die woord tussen hakies.

Jaco besluit om vir sy (prinsipaal) ook ʼn hamburger te koop. (1)

3.14 Kies die korrekte LIDWOORD tussen hakies.

Jaco wil in (die/ʼn) toekoms hamburgers verkoop. (1)

3.15 Gee die korrekte VERGROTENDE TRAP VAN VERGELYKING van die woord tussen hakies.

Die eienaar kom altyd (vroeg) as 08:00 om oop te sluit. (1)

Kopiereg voorbehou

3.16 Gee die MANLIKE VORM van die woord tussen hakies.

Jaco eet ŉ hamburger voordat hy by sy (tante) gaan kuier. (1)

3.17 Gee die MEERVOUD van die woord tussen hakies.

Oom Kobus dra twee (sak) na sy motor toe. (1)

3.18 Vorm die korrekte SAMESTELLING van die woorde tussen hakies.

Oom Kobus se een (broek + pyp) lyk korter as die ander een. (1)

3.19 Kies die korrekte SPELLING van die woord tussen hakies.

Oom Kobus wil ook (een dag/eendag) van die lekker hamburgers koop. (1)

3.20 Kies die korrekte WOORD tussen hakies.

Oom Kobus (ken/weet) almal in die dorp. (1)
[20]

VRAAG 4: SINSTRUKTURE

TEKS E: PRENT

Kyk na die prent en beantwoord die vrae. **Skryf elke keer die hele sin uit, behalwe by VRAAG 4.1 en VRAAG 4.3.**

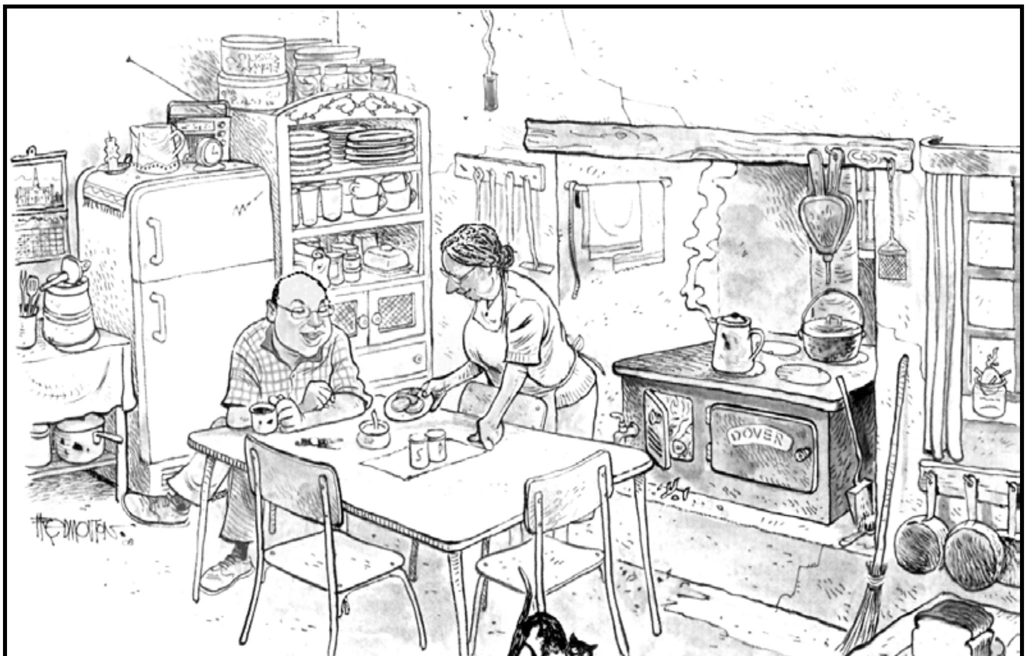

[Uit *WEG, Januarie 2009*]

4.1 Watter SPREEKWOORD pas die beste by die prentjie op bladsy 11?
Skryf net die vraagnommer (4.1) en die letter (A–D) neer.

Oupa en Ouma het baie sakke ... saam opgeëet.

A koekies
B sout
C mielies
D appels (1)

4.2 RANGSKIK die groepe woorde tussen hakies in die korrekte volgorde.

Oupa sit (rustig) (op sy stoel) (vir ’n rukkie).
Begin só: Oupa sit ... (1)

4.3 Kies die korrekte BETEKENIS van die onderstreepte idioom.
Skryf net die vraagnommer (4.3) en die letter (A–D) neer.

Ouma is <u>vuur en vlam</u> oor haar nuwe stoof.
<u>Vuur en vlam</u> beteken Ouma is ...

A baie kwaad.
B moedeloos.
C ongelukkig.
D opgewonde. (1)

4.4 Voltooi die INFINITIEF. Skryf die hele sin oor.

Begin só: Ouma hou daarvan ... koekies ... bak. (1)

4.5 Skryf die sin oor in die INDIREKTE REDE.

Oupa sê: “Die koekies ruik lekker.”
Begin só: Oupa sê ... (1)

4.6 Vul die KORREKTE VRAAGWOORD in, sodat die onderstreepte deel van die sin die antwoord is. Skryf die hele vraagsin uit.

Ouma gee vir Oupa <u>’n bordjie met koekies</u>.

... gee Ouma vir Oupa? (1)

4.7 Skryf die sin oor in die VERLEDE TYD.

Daar is warm water in die ketel. (1)

4.8 Skryf die sin oor in die TEENWOORDIGE TYD.

Ouma het koffie in Oupa se beker gegooi. (1)

4.9 VERBIND die sinne met die woord tussen hakies.

Oupa drink sy koffie. Ouma maak die kos. (terwyl) (1)

4.10 Vul die ontbrekende woord in die LYDENDE VORM van die volgende sin in.

Ouma het die brood gesny.
Skryf die hele sin uit en begin só: Die brood ... deur Ouma ... (1)

4.11 Skryf die sin oor en begin met die VETGEDRUKTE woorde.

Ouma maak toebroodjies **vir middagete**.
Begin só: Vir middagete ... (1)

4.12 VERBIND die sinne met die woord tussen hakies.

Ouma was die skottelgoed. Hulle het klaar geëet. (nadat) (1)

4.13 Skryf die sin oor in die LYDENDE VORM.

Ouma pak die skoon borde op die rak.
Begin só: Die skoon borde ... (1)

4.14 Skryf die sin oor in die DIREKTE REDE.

Oupa sê dat die koffie lekker is.
Begin só: Oupa sê: ... (2)

4.15 Skryf die sin oor in die VERLEDE TYD.

Oupa luister na die radio. (2)

4.16 Skryf die sin oor in die TOEKOMENDE TYD.

Die kat skuur sy rug teen die stoelpoot. (2)

4.17 Skryf die sin oor in die ONTKENNENDE VORM.

Die yskas se deur staan oop.
Begin só: Die yskas se deur ... (2)

4.18 Skryf die sin oor in die INDIREKTE REDE.

Ouma vra vir Oupa: "Wil jy nog koffie hê?"
Begin só: Ouma vra vir Oupa ... (2)

4.19 Beantwoord die vraag in die ONTKENNENDE VORM.

Sien die kat iets onder die kas?
Begin só: Nee, ... (2)
[25]

VRAAG 5: REDIGERING

TEKS F: TYDSKRIFARTIKEL

Jou vriendin het ŉ artikel vir die plaaslike koerant geskryf. Sy het vir jou gevra om die artikel deur te lees en die foute wat onderstreep is, reg te maak.

Alles word net duurder en duurder ...

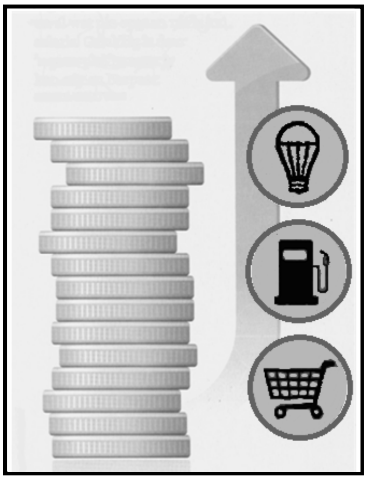

Pryse wat styg, is nie meer nuus nie.

Wanneer die petrolprys styg, word kos ook duurder. Dinge soos melk, kaas en eiers het die afgelope jaar met 14% styg. Maar dis nie net kos en petrol wat duurder word nie, amal moet ook meer vir elektrisiteit betaal.

Al wat nie styg nie, is salarisse. Volgens die ekonoom, michael Bagriam, sukkel almal in Suid-Africa, omdat hulle te min geld het. Dis egter die armes wat die swaar kry. Hulle moet ook meer vir openbare vervoer betaal om werk te gaan soek of om te kom by die werk.

Die pryse wat so styg, veroorsaak dat baie klien ondernemings moet toemaak. Hulle kan nie meer al hulle uitgawes betaal. Baie mense verloor dan hulle werk en daar is nie geld om nuwe werk te skep nie.

Wat kan mense doen om hul geldelike posisie te verbeter Mense moet hul werk goed doen. Hulle moenie laat by die werk kom of vroeër huis toe gaan nie. Hulle moet doen wat gevra word, want daar is nie baie geleentheid vir nuwe werk nie.

[Verwerk uit *Kuie*r, 4 Julie 2012]

5.1 Gee die **regte vorm** van die onderstreepte woord in reël 3. (1)

5.2 Verbeter die **spelling** van die onderstreepte woord in reël 4. (1)

5.3 Skryf die woord in reël 5 neer wat met ŉ **hoofletter** moet begin. (1)

5.4 Verbeter die **spelling** van die onderstreepte woord in reël 6. (1)

5.5 Gee die **regte vorm** van die onderstreepte woord in reël 7. (1)

5.6 Skryf die onderstreepte deel in reël 8 oor en verbeter die **woordorde**. (1)

5.7 Verbeter die **spelling** van die onderstreepte woord in reël 9. (1)

5.8 Skryf die onderstreepte deel in reël 10 oor en vul die **ontkenningswoord** wat weggelaat is, in. (1)

5.9 Skryf die onderstreepte sin in reël 12 oor en vul die **leesteken** in wat uitgelaat is. (1)

5.10 Gee die **meervoud** van die onderstreepte woord in reël 14. (1)
[10]

VRAAG 6: KRITIESE TAALBEWUSTHEID EN INTERPRETASIE VAN TEKSTE

TEKS G: PRENTE

Kyk na die prente hieronder en beantwoord die vrae.

Kies die antwoord om by elke situasie te pas.
Skryf net die vraagnommer (6.1–6.5) en die letter (A–D) neer.

6.1

[Uit Google Images]

Piet se pa is **kwaad** oor Piet se swak rapport.
Kies die sin wat die beste aandui hoe **kwaad** Piet se pa oor die swak rapport is.

A “Ag nee! Ek is regtig teleurgesteld in jou!”
B “Ek hoop jy probeer volgende keer harder.”
C “Ek kan nie glo dat jou punte so laag is nie!”
D “Sulke swak punte! Dis onaanvaarbaar!” (1)

6.2

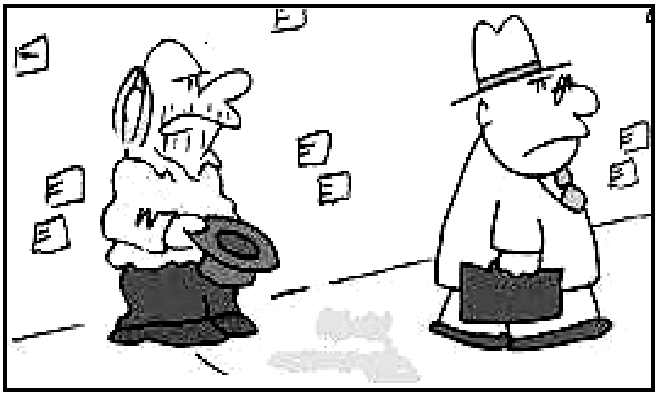

[Uit Google Images]

Gert bedel voor ŉ winkel.
Kies die mees gepaste sin wat Gert kan gebruik om die sakeman te **oorreed** om vir hom geld te gee.

A “Het Meneer nie ŉ geldjie vir ŉ baie honger man nie, asseblief?”
B “Gaan jy regtig niks vir my gee nie, Meneer?”
C “Gee vir my geld, ek is honger en het kinders by die huis.”
D “Het Meneer vir my ŉ paar rand?” (1)

6.3

[Uit Google Images]

Die verkoopsman probeer die vrou **manipuleer** om sy produk te koop.
Kies die sin wat die beste aandui hoe die verkoopsman die vrou probeer **manipuleer** om sy produk te koop.

A “Ek wil graag hê u moet na die produkte kyk wat ek verkoop.”
B “Ek verkoop produkte en ek is seker u sal daarvan hou.”
C “As u vandag my produk koop, betaal u slegs die helfte van die prys.”
D “Ek hoop u het genoeg geld, want ek verkoop goeie produkte.” (1)

Kopiereg voorbehou

6.4

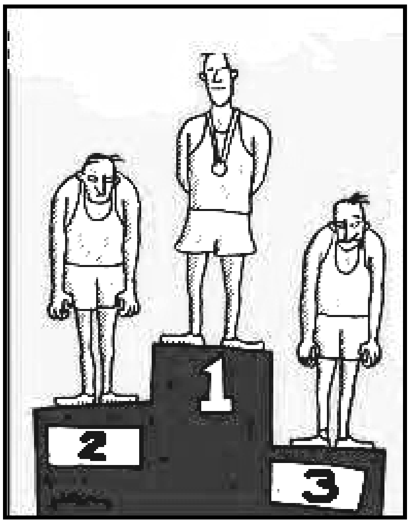

[Uit Google Images]

Chris het die atletiek gewen en spog teenoor die ander deelnemers.
Kies die sin wat die beste aandui hoe **onsensitief** hy is.

A “Geluk met julle prestasie. Dit was lekker om teen julle deel te neem.”
B “Ek is so dankbaar dat ek kon deelneem.”
C “Julle was maar net vandag ongelukkig om te verloor.”
D “Julle is verloorders; julle sal my tog nooit kan wen nie!” (1)

6.5

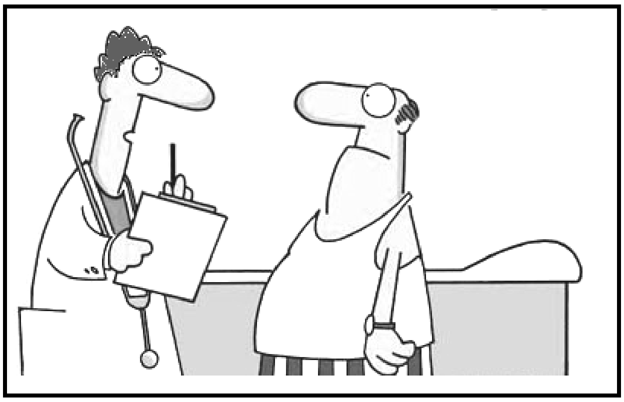

[Uit Google Images]

Die dokter raas met die oorgewig pasiënt omdat hy nie gewig verloor nie.
Kies die sin wat die beste aandui hoe die dokter oorgewig mense **stereotipeer**.

A “Om gesond te bly, sal jy minder moet eet en meer oefen.”
B “Jy sal net moet maer word, Vetsak!”
C “Al julle oorgewig mense sit net heeldag en televisie kyk en oefen nie.”
D “Jy is oorgewig en sal minder moet eet!” (1)
[5]

TOTAAL AFDELING C: 60

AFDELING D: LETTERKUNDE

BLADSAK – Lucas Malan

Hierdie afdeling bestaan uit TWEE vrae.

Beantwoord EEN van die twee vrae.

VRAAG 7: *STOKVEL OP 'N PLAAS* – Justice L Makete

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

> MaDlamini is getroud met Sipho Dlamini.
>
> ***
>
> Ja, dis stokvel soos dit oor die algemeen bekend staan.
>
> Die eenvoudige maar stewige grasdakhuis met sy rooi, gebakte bakstene en die groot lapa is in die week netjies oorgedoen.
>
> ***
>
> Die kinders skarrel soos hoenders toe MaDlamini die mapai's van hulle af wegtrek. "Vukani Bantwana!" skree sy luidkeels. Elkeen moet woel, want ...

7.1 By wie is die stokvel gehou? (1)

7.2 Sipho Dlamini was die eienaar van die plaas Lekkerbek.

7.2.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)

7.2.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 7.2.1. (1)

7.3 Waarom moes al die huismense met die voorbereiding help? (1)

7.4 Waarom sou oupa Skhukhununu nie by die stokvel kon wees nie? (1)

7.5 Wat het Baba Dlamini geslag? (1)

7.6 Wie het vir Baba Dlamini gehelp om die ingewande skoon te maak? (1)

7.7 Kies die KORREKTE antwoord.
Skryf net die vraagnommer (7.7) en die letter (A–D) neer.

"Die kinders skarrel soos hoenders ..."
In hierdie stelling is "**skarrel soos hoenders ...**" 'n voorbeeld van ...

A kontras.
B 'n metafoor.
C 'n simbool.
D 'n vergelyking. (1)

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

Die vuurtjie knetter al so heerlik by die kookplek. Dis boekenhout daardie, merk Baba Dlamini op, lekker sterk, gloeiende kole! Die moerkoffieketel staan al gereed daarby. Sis Dudu, die buurvrou, se mampoer staan reg in 'n redelike groot erdepot. Langsaan is die sorghumbierpot. Dudu het kom seker maak dat dit werklik stadig oornag gebrou het. Dis pieng! pieng! en nogmaals pie-pieng-pieng! soos sy die deksel oopmaak.

7.8 Kies die KORREKTE antwoord.
Skryf net die vraagnommer (7.8) en die letter (A–D) neer.

'n Stokvel is 'n ...

A lekker partytjie.
B godsdienstige byeenkoms.
C belangrike sosiale geleentheid.
D geleentheid waar party mense geld kry. (1)

7.9 Hoekom, dink jy, het sis Dudu die deksel oopgemaak? (1)

7.10 Rangskik die gebeure in die KORREKTE volgorde volgens die storie.
Skryf net die vraagnommer (7.10) en die letters (A–D) neer.

A Makhaya het sy Röntgenbril gedra en die lede se name gelees.
B Die skurk se hande is albei met 'n sterk tou vasgebind.
C Die borde was propvol opgeskep.
D Teen tienuur se kant het die stokvelgangers begin om in te trippel. (4)

7.11 Kies elke keer die inligting uit KOLOM B wat by die karakter in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommer (7.11.1–7.11.4) en die letter (A–E) neer, bv. 7.11.5 F.

KOLOM A		**KOLOM B**	
7.11.1	Sipho Dlamini	A	... was die moeilikheidmaker/s.
7.11.2	Die zol-eters	B	... het vir Ndevu geroep om te help.
7.11.3	Malaita	C	... het met die meisies gelol.
7.11.4	Mandevu	D	... het met 'n troika kom help.
		E	... het gesê dat die wêreld nie hulle woning was nie.

(4 x 1) (4)

7.12 Sou jy graag 'n lid van hierdie stokvel wou wees?
Antwoord JA of NEE en gee 'n rede vir jou antwoord. (1)

7.13 Kies die KORREKTE antwoord.
Skryf net die vraagnommer (7.13) en die letter (A–D) neer.

Wat is die boodskap van die verhaal?

A Ons moet heerlik saam sing.
B Ons moet lekker saam dans.
C Ons moet vir mekaar kos gee.
D Ons moet mekaar met geld help. (1)

[20]

OF

VRAAG 8: *TOM* – Jeanne Goosen

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

"Ons het altyd goed wat aangery moet word," sê my broertjie. "Ag, asseblief tog, man!" "Dit was buitendien 'n hengse *bargain*," vervolg hy. "Weet jy wat betaal 'n mens vandag vir 'n góéie donkie? Goed. Die karretjie is nou wel 'n bietjie ... wel, 'n bietjie lamlendig, maar ...."

8.1 Hoeveel het die broertjie vir die donkie en karretjie betaal? (1)

8.2 Was dit reg van die verteller om te sê dat die donkie halfdood was?
Antwoord JA of NEE en gee 'n rede vir jou antwoord. (1)

8.3 Wat moes die broertjie met die karretjie doen voordat hulle dit kon gebruik? (1)

8.4 Waarom het die broertjie die donkie jammer gekry? (1)

8.5 Sou jy die donkie gekoop het?
Antwoord JA of NEE en gee 'n rede vir jou antwoord. (1)

8.6 Wat het die broertjie gedoen om te wys hoe lief hy die donkie het? (1)

8.7 Tom kon enige plek naby hulle huis wei.

8.7.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)

8.7.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 8.7.1. (1)

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

"Hene, maar hy is lelik," sê ek en kom nader. "Love at first fright," lag my broertjie. "Nou maar wat gaan ons met Tom doen?" vra ek. "En ekskuus dat ek vra."

8.8 Kies die KORREKTE antwoord.
Skryf net die vraagnommer (8.8) en die letter (A–D) neer.

Die donkie het gelyk soos iemand wat lag.
In hierdie stelling is "**soos iemand wat lag**" 'n voorbeeld van ...

A kontras.
B 'n vergelyking.
C 'n simbool.
D 'n metafoor. (1)

8.9 Kies die KORREKTE antwoord.
Skryf net die vraagnommer (8.9) en die letter (A–D) neer.

Die broertjie het gehuil omdat . . .

A daar nie kos vir die donkie was nie.
B hy gevoel het dat die verteller hom gekritiseer het.
C hy nie draad gehad het vir 'n donkiekamp nie.
D daar skaafplekke op die donkie se blaaie was. (1)

8.10 Kies elke keer die inligting uit KOLOM B wat by die karakters in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommer (8.10.1–8.10.4) en die letter (A–E) neer, bv. 8.10.5 F.

KOLOM A		KOLOM B	
8.10.1	Die broertjie	A	... was nie goed vir Tom nie.
8.10.2	Die donkie	B	... het gedink dat Tom lelik was.
8.10.3	Die vorige eienaar	C	... het dadelik van die donkie gehou.
8.10.4	Die verteller	D	... het nie al sy/haar tande gehad nie.
		E	... het na die groentetuin geloop.

(4 x 1) (4)

8.11 Rangskik die gebeure in die KORREKTE volgorde volgens die storie.
Skryf net die vraagnommer (8.11) en letters (A–D) neer.

A Die donkie het sy kop innig teen die broertjie se lyf gedruk.
B Die broertjie het die donkie en die karretjie gekoop.
C Die broertjie spring op en gooi sy hande van blydskap in die lug.
D Die verteller het met die broertjie oor die donkie geraas. (4)

8.12 Waarom, dink jy, het die broertjie aan die einde van die verhaal vir die verteller gesê dat hy nie altyd dom is nie? (1)

8.13 Kies die KORREKTE antwoord.
Skryf net die vraagnommer (8.13) en die letter (A–D) neer.

Wat is die boodskap van die verhaal?

A ŉ Mens moet dink voordat jy iets koop.
B ŉ Mens moet altyd jou skoolgeld betaal.
C ŉ Mens moet versigtig met jou geld werk.
D ŉ Mens moet ander mense kritiseer. (1)

[20]

TOTAAL AFDELING D: 20
GROOTTOTAAL: 120

Kopiereg voorbehou